Programare declarativă

Introducere în programarea funcțională folosind Haskell

Ana Cristina Țurlea

ana.turlea@fmi.unibuc.ro

Monada State

Clasa de tipuri **Monad**

```
class Applicative m => Monad m where
    (>>=) :: m a -> (a -> m b) -> m b
    (>>) :: m a - > m b -> m b
    return :: a -> m a

    ma >> mb = ma >>= \_ -> mb
```

- m a este tipul computațiilor care produc rezultate de tip a (și au efecte laterale)
- a -> m b este tipul continuărilor / a funcțiilor cu efecte laterale
- >>= este operația de „secvențiere” a computațiilor

În Haskell, monada este o clasă de tipuri!

Monada State

```
newtype State state a = State{runState :: state->(a, state)}
```

Monada State

```
newtype State state a = State{runState :: state->(a, state)}

instance Monad (State state) where
  return va = State (\s -> (va, s))
-- return a = State f where f = \s -> (a,s)
  ma >>= k = State  g
     where g state = let (a, aState) = runState ma state
                     in runState (k a) aState


-- ma :: State state a
-- runState ma :: state -> (a, state)
-- k :: a -> State state b
-- h :: state -> (b, state)
-- ma >>= k :: State state b
```

Monada State

```
newtype State state a = State{runState :: state->(a, state)}

instance Monad (State state) where
  return va = State (\s -> (va, s))
-- return a = State f where f = \s -> (a,s)
  ma >>= k = State  g
     where g state = let (a, aState) = runState ma state
                     in runState (k a) aState
```

Funcții ajutătoare:

```
get :: State state state
get = State (\s -> (s, s))

put :: state -> State state ()
put s = State (\_ -> ((), s))
```

Semantica unui mini calculator

Limbajul unui mini calculator

Definim în Haskell limbajul unui mini calculator:

```
data Prog  = On Instr
data Instr  = Off | Expr :> Instr
data Expr  =  Mem | V Int | Expr :+ Expr
```

Limbajul unui mini calculator

Definim în Haskell limbajul unui mini calculator:

```
data Prog  = On Instr
data Instr  = Off | Expr :> Instr
data Expr  =  Mem | V Int | Expr :+ Expr
```

Semantica în limbaj natural

Dorim ca un program să afișeze lista valorilor corespunzătoare expresiilor, unde Mem reprezintă ultima valoare calculată. Valoarea inițială a lui Mem este 0.

De exemplu, programul

```
On ((V 3) :> ((Mem :+ (V 5)) :> Off))
```

va afișa lista [3,8]

Semantica denotațională - domenii semantice

Domeniile semantice în Haskell

```
type Env = Int    -- valoarea celulei de memorie
type DomProg = [Int]
type DomInstr =  Env -> [Int]
type DomExpr = Env -> Int
```

Semantica denotațională

Pentru a defini semantica denotațională trebuie să evaluăm (interpretăm) categoriile sintactice în domeniile semantice corespunzătoare.

Interpretări (Evaluări)

```
prog :: Prog -> DomProg
stmt :: Instr -> DomInstr
expr :: Expr -> DomExpr
```

Semantica denotațională folosind monada State

```
data Program   = On Statements
data Statements   = Off | Expression :> Statements
data Expression   =  Mem | V Int | Expression :+ Expression

type Env = Int
type Val = Int

prog :: Program -> State Env [Val]
stmt :: Statements -> State Env [Val]
expr :: Expression -> State Env Val
```

Semantica denotațională folosind monada State

```
data Program  = On Statements


type Env = Int
type Val = Int

prog :: Program -> State Env [Val]
prog (On s) = do
                put 0
                stmt s
```

Semantica denotațională folosind monada State

```
data Statements  = Off | Expression :> Statements


type Env = Int
type Val = Int

stmt :: Statements -> State Env [Val]
stmt  (e :> s) = do
                   v <- expr e
                   vs <- (put v >> stmt s)
                   return (v:vs)
stmt Off  =  return []
```

Semantica denotațională folosind monada State

```
data Expression = Mem | V Int | Expression :+ Expression

type Env = Int
type Val = Int

expr :: Expression -> State Env Val
expr (e1 :+ e2) = do
                   v1 <- expr e1
                   v2 <- expr e2
                   return (v1 + v2)
expr (V n) = return n
expr Mem = get
```

Semantica denotațională folosind monada State

```
test :: Program -> ([Val],Env)
test vp = runState (prog vp) $ 0

vprog = On ((V 3) :> (( Mem :+ (V 5)) :> Off))
```

Jocul Nim

Jocul Nim

În continuare vom implementa jocul Nim:

- joacă mai mulți jucători care mută pe rând,
- **Tabla:** mai multe gramezi cu piese,
- **Mutare:** jucatorul ia una sau mai multe piese dintr-o gramadă (poate lua toată grămada, dar piesele trebuie luate din aceeași grămadă),
- **Regula:** câștigă jucătorul care a făcut ultima mutare.

Jocul Nim - Exemplu

Tabla: [2,5,4]

Un șir de mutări posibile:

Alice ia 4 obiecte din gramada 2
Bob ia 1 obiect din gramada 3
Alice ia 2 obiecte din gramada 1
Bob ia 1 obiect din gramada 2
Alice ia 3 obiecte din gramada 3

Jocul Nim - reprezentarea datelor

```
import Data.Maybe (fromJust)

type HeapName = Int  -- numarul gramezii (incepe de la 1)
type HeapVal = Int     -- numarul de elemente
type Board = [HeapVal]  -- lista gramezilor
type Player = String -- jucatorul care a facut mutarea

type Game = [(Player, Turn)]
type Turn = (HeapName, HeapVal) -- (x,y)
                                -- din gramada x iau y obiecte
```

Jocul Nim - exerciții pregătitoare

Scrieți o funcție care face o mutare pe o tablă

```
oneTurn :: Turn -> Board -> Maybe Board
oneTurn (n, v) b
  | n > length b = Nothing
  | otherwise =
      let (l1, v':l2) = splitAt (n - 1) b
      in  if v > v'
          then Nothing
          else Just (l1 ++ (v' - v):l2)
```

```
> oneTurn (2,3) [1,4,5]
Just [1,1,5]
```

Jocul Nim - exerciții pregătitoare

Reprezentarea jucătorilor și a ordinii în care mută

```
next :: Player -> Player
next "Bob" = "Alice"
next "Alice" = "Bob"
```

Presupunem că avem numai doi jucători

Jocul Nim - exerciții pregătitoare

Generați toate mutările posibile pentru o tablă dată

```
allTurns :: Board -> [Turn]
allTurns xs = [(i,x)| (i,z) <- (zip [1..] xs), x<-[1..z]]

> allTurns [2,3]
[(1,1),(1,2),(2,1),(2,2),(2,3)]


nextTurns :: Board -> [Board]
nextTurns b = [b'|Just b' <- map (`oneTurn` b)(allTurns b)]

> nextTurns [2,3]
[[1,3],[0,3],[2,2],[2,1],[2,0]]
```

Jocul Nim - arborele jocului

Construim arborele jocului pentru o tablă dată astfel:

- nodurile arborelui sunt table
- fiii unui nod sunt tablele la care se ajunge făcând o singură mutare
- frunzele sunt table care nu au fii (în frunze vor fi liste care conțin numai ‘0‘)

```
data GameTree = V Board [GameTree]
  deriving Show
```

Jocul Nim - arborele jocului

```
gameTree :: Board -> GameTree
gameTree b = V b subTrees
  where
    subTrees = [gameTree b' | b' <- nextTurns b]
```

```
> gameTree [2,1]
V [2,1] [V [1,1] [V [0,1] [V [0,0] []],
                  V [1,0] [V [0,0] []]],
         V [0,1] [V [0,0] []],
         V [2,0] [V [1,0] [V [0,0] []],V [0,0] []]]
```

Jocul Nim - variante câștigătoare

Pentru fiecare jucător calculați numărul de variante câștigătoare

- cu 1 numărăm ‘null‘ pe nivelele pare 0, 2, ... din arborele jocului
- cu 0 numărăm ‘null‘ pe nivelele impare 1,3, ... din arborele jocului

```
wins :: Int -> GameTree -> Int
wins 1 (V _ [])  = 1  -- frunza se numara
wins 0 (V _ [])  = 0  -- frunza nu se numara
wins 0 (V _ xs) = sum (map (wins 1) xs)
wins 1 (V _ xs) = sum (map (wins 0) xs)

-- de cate ori castiga primul jucator
firstWins, secondWins :: Board -> Int
firstWins board = wins 0  (gameTree board)
secondWins board = wins 1 (gameTree board)

> firstWins [2,5,6]
518594
```

Jocul Nim - structura generală

- Starea jocului este formată numai din lista grămezilor:

```
type GameState = Board
```

- Vom folosi monada ‘State GameState‘ pentru a menține starea jocului:

```
playGame :: Board -> State GameState Game
```

- Structura generală a programului:

```
showGame :: State GameState Game -> String
playGame :: Board -> State GameState Game

gameBoard = [2, 5, 4]
game = do
          putStrLn ("Board: " ++ (show gameBoard))
          putStrLn $ showGame . playGame $ gameBoard
```

Jocul Nim - ‘showGame‘

Afișează șirul de mutări

```
showGame :: State GameState Game -> String
showGame g =  showG a
  where (a, _) = runState g []

showG :: Game -> String
showG [] = ""
showG ((w, (x ,v)) : ws) =
    w ++ " ia " ++ (show v)
    ++ " obiecte din gramada " ++ (show x)  ++ "\n"
    ++ (showG ws)
```

Jocul Nim - ‘playGame‘

În această variantă fiecare jucător are o strategie

```
playGame :: Board -> State GameState Game
playGame initb = do
                   put initb -- seteaza starea initiala
                   loop "Alice" -- Alice muta prima

loop w = do
           turn <- playWithStrat (strategy w)
                   -- executa mutarea data de strategie
                   -- si o intoarce pentru oprire/afisare
           if turn == Nothing then return []
              else do
                     turnl <- loop (next w)
                     -- trece la urmatorul jucator
                     return $ [(w, fromJust turn)] ++ turnl
```

Jocul Nim -‘playWithStrat‘

```
strategy :: Player -> (Board -> Turn)

playWithStrat::(Board -> Turn)->State GameState (Maybe Turn)

playWithStrat strat =
   do
     currentBoard <- get
     if all (==0) currentBoard
      then return Nothing -- jocul s-a incheiat
      else do
             let
                turn = strat currentBoard
                Just newBoard = oneTurn turn currentBoard
                -- mutarea este data de strategie
             put newBoard
             return (Just turn)
```

Starea jocului este menținută de monada State GameState

Jocul Nim - strategii

Mutarea este determinata de o strategie

```
strategy :: Player -> (Board -> Turn)
strategy "Alice" = strat1
strategy "Bob"   = strat2
```

Strategiile sunt foarte simple

```
strat1 xs = (head pozitii, 1)
  where pozitii = [p | (p, y) <- zip [1..] xs, y > 0]

strat2 xs = (last pozitii, 1)
  where pozitii = [p | (p, y) <- zip [1..] xs, y > 0]

strat3 xs = (head pozitii, xs !! (head pozitii -1))
 where pozitii = [p | (p, y) <- zip [1..] xs, y > 0]
```

Exemplu de rulare cu ‘strat1‘ si ‘strat2‘

```
> game
Board: [2,5,4]
Alice ia 1 obiecte din gramada 1
Bob ia 1 obiecte din gramada 3
Alice ia 1 obiecte din gramada 1
Bob ia 1 obiecte din gramada 3
Alice ia 1 obiecte din gramada 2
Bob ia 1 obiecte din gramada 3
Alice ia 1 obiecte din gramada 2
Bob ia 1 obiecte din gramada 3
Alice ia 1 obiecte din gramada 2
Bob ia 1 obiecte din gramada 2
Alice ia 1 obiecte din gramada 2
```

Exemplu de rulare cu ‘strat3‘ si ‘strat2‘

```
*Main> game
Board: [2,5,4]
Alice ia 2 obiecte din gramada 1
Bob ia 1 obiecte din gramada 3
Alice ia 5 obiecte din gramada 2
Bob ia 1 obiecte din gramada 3
Alice ia 2 obiecte din gramada 3
```

Pe săptămâna viitoare!